

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 4. október 2017

36. tölublað | 11. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
LADY-DATEJUST 28

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Offjáfestu í bílaleigubílum

Eftir mikla offjáfestingu halda bílaleigur nú að sér höndum. Bílaflotinn stækkaði um 45 prósent síðustu tvö ár. Í ljósi mikils framboðs af bílaleigubílum má búast við stórlækkuðu verði á notuðum bílum í vetur. » 6-7

FRÉTTABLAÐIÐ/JÓIK

» **2**
Kaupréttarkerfi Kvikú lagt niður eftir rannsókn FME
FME telur Kvikú hafa brotið gegn reglum um kaupauka þegar starfsmenn fengu 400 milljónir í arð. Bankinn vill ljúka málinu með sátt og greiðslu sektar. FME rannsakar arðgreiðslur smærri fjármálfyrirtækja.

» **2**
20 milljarða hagnaður af sölu Invent Farma
Bókfærður hagnaður vegna sölu á spænska lyfjafyrirtækinu Invent Farma nam rúmlega 20 milljörðum. Félagið var selt í fyrra fyrir um 29 milljarða og var í eigu íslenskra fjárfesta.

» **4**
Launaskrið hjá sjóðastýringarfélögum
Starfsmenn sjóðastýringarfyrirtækja bankanna voru með 1.690 til 2.070 þúsund krónur í laun á mánuði á fyrri helmingi ársins. Launaskriðið var hvað mest hjá Stefni.

Á LEIÐ TIL ÚTLANDA

OPTICAL STUDIO FRÍHÖFN LEIFSSTÖÐ

Verslaðu á hagstæðara verði í okkar fullbúnu gleraugnaverslun á fríhafnarsvæðinu í Leifsstöð

Með öllum margskiptum glerjum fylgir annað par **FRÍTT** með í sama styrkleika

Ábyrgðar- og þjónustuaðilar: Optical Studio Smáralind, s. 528 8500 og Optical Studio Keflavík, s. 421 3811

20 milljarða hagnaður vegna sölu Invent Farma

Bókfærður hagnaður vegna sölu á spænska lyfjafyrirtækinu Invent Farma, sem var nánast að fullu í eigu íslenskra fjárfesta, nam rúmlega 158 milljónum evra, jafnvirði um 21 milljarðs króna.

Þetta kemur fram í nýbirtum ársreikningi Invent Invest ehf., móðurfélags Invent Farma og dótturfélaga, en gengið var frá sölu á öllu hlutafé fyrirtækisins í júlí 2016 fyrir um 214 milljónir evra, eða sem nemur um 29 milljörðum króna á þáverandi gengi. Stærstu hluthafar við sölu Invent Farma voru Framtakssjóður Íslands með 38 prósent hlut, Silfurberg, félag í eigu Friðriks Steins Kristjánssonar, stofnanda fyrirtækisins, með 27 prósent og þá átti framtakssjóðurinn Horn II ásamt meðfjárfestum tæplega 17 prósent hlut.

Auk þess að hafa hagnast verulega á sölu Invent Farma, en kaupendur að fyrirtækinu voru erlendir fjárfestingarsjóðir leiddir af ráðgjafarfyrirtækinu Apex Partners, hafa íslenskir fjárfestar fengið greiddan arð úr félaginu fyrir tugi milljóna evra á undanföllum árum.

Þeir fjárfunir sem fengust við sölu voru greiddir út að stærstum hluta til fjárfestanna í apríl á þessu ári. Söluandvirðinu í evrum var að mestu skipt yfir í krónur skömmu eftir að salan kláraðist fyrir rúmlega ári og því urðu þeir ekki fyrir gengistapi vegna styrkingar krónunnar. Gjaldeyririnn sem fékkst við sölu var að miklu leyti skilaskyldur, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Invent Farma er á meðal tíu stærstu samheitalyfjaframleiðenda á Spáni og í fyrra nam heildarvelta fyrirtækisins jafnvirði um 13

38%

var hlutur Framtakssjóðsins við sölu á lyfjafyrirtækinu.

Friðrik Steinn Kristjánsson, stofnandi Invent Farma

milljarða króna. Invent Farma á rætur að rekja til kaupa íslenskra fjárfesta, undir forystu Friðriks Steins, á lyfjaverksmiðju á Spáni 2004. Sumarið 2013 seldu flestir þáverandi íslensku hluthafar Invent Farma, utan Friðriks Steins, samtals 61 prósent hlut í lyfjafyrirtækinu til annars vegar Framtakssjóðs Íslands (38%) og hins vegar Burðarás eignarhaldsfélags (23%), þá framtakssjóðs í eigu Straums fjárfestingarbanka, fyrir ríflega tíu milljarða.

Burðarás seldi ári síðar nánast allan eignarhlut sinn í Invent Farma, eða um 21,7 prósent hlut, fyrir 4,1 milljarð króna. Horn II ásamt meðfjárfestum keypti þann eignarhlut að stærstum hluta – samtals 16,8 prósent – í gegnum IF hlutafélag. Á meðal annarra stórra íslenskra hluthafa við sölu Invent Farma var félag í eigu hjónanna Finns Reyrs Stefánssonar og Steinunnar Jónsdóttur, og tryggingafélagin Sjóvá og VÍS.

hordur@frettabladid.is

Ármann Þorvaldsson, forstjóri Kviku, segist ekki geta tjáð sig um málið á þessu stigi.

Kaupréttarkerfi lagt niður vegna kröfu FME

FME telur Kviku hafa brotið reglur um kaupauka þegar starfsmenn fengu 400 milljónir í arð. Kvika hefur innleyst bréf starfsmanna og vill ljúka málinu með sátt og greiðslu sektar. FME hóf rannsókn á arðgreiðslum fjármálfyrirtækja í vor.

Fjármálaeftirlitið (FME) telur að Kvika banki hafi fyrr á árinu brotið gegn reglum um kaupauka samkvæmt lögum um fjármálfyrirtæki þegar starfsmenn, sem voru B-hluthafar, fengu samtals um 400 milljónir í arðgreiðslu. Samkvæmt heimildum Markaðarins hefur Kvika banki óskað eftir því að ljúka málinu gagnvart FME með sátt og greiðslu sektar.

Ármann Þorvaldsson, forstjóri Kviku banka, sagðist í samtali við Markaðinn ekki geta tjáð sig um málið á þessu stigi. Hefur bankinn nú þegar innleyst þau bréf sem starfsmenn höfðu átt sem eigendur B-hluta í bankanum og gáfu þeim rétt til arðs sem nam tilteknum hluta af árlegum hagnaði bankans.

Fjármálaeftirlitið hóf síðastliðið vor rannsókn á því hvernig arðgreiðslum til handa starfsmönnum ýmissa smærri fjármálfyrirtækja, meðal annars Kviku og verðbréfa-fyrirtækisins Arctica Finance, væri háttad í þeim tilfellum þar sem þeir eiga bréf í félögunum sem B-, C- eða D-hluthafar. Rannsókn FME, samkvæmt heimildum Markaðarins, kom í kjölfar þess að blaðið greindi frá því í lok mars síðastliðins að hópur starfsmanna Kviku, sem þá voru eigendur B-hluta í bankanum, hefði fengið samanlagt hundruð milljóna króna í sinn hlut í arð vegna góðrar afkomu bankans á árinu 2016.

25%

af árslaunum mega fjármálfyrirtæki að hámarki greiða í bónus til starfsmanna.

FME telur að greiðslurnar til starfsmanna Kviku hafi í reynd verið kaupaukar en ekki hefðbundnar arðgreiðslur til hluthafa. Þær séu því brot á reglum eftirlitsins um kaupauka fjármálfyrirtækja sem kveða á um að slíkar greiðslur til handa starfsmönnum megi ekki vera meiri en sem nemur 25 prósentum af árslaunum þeirra og þá skuli ávallt fresta að lágmarki 40 prósentum greiðslunnar í að minnsta kosti þrjú ár. Reglur um kaupaukagreiðslur íslenskra fjármálfyrirtækja eru mun strangari en þær reglur sem gilda innan Evrópusambandsins.

Samtals námu arðgreiðslurnar til starfsmanna Kviku sem fyrr segir ríflega 400 milljónum. Þær grundvölluðust á samþykkt frá því á hluthafafundi í júní 2016 þar sem stjórn Kviku var heimilad að hækka hlutafé félagsins til að mæta fyrirhuguðum kaupréttarsamningum í samræmi við kaupaukakerfi bankans. Lífeyrissjóður verslunarmanna,

sem þá var stærsti einstaki hluthafi fjárfestingarbankans með tæplega tíu prósent hlut, var eini hluthafinn sem greiddi atkvæði gegn tillögunni.

Samkvæmt samþykktum Kviku áttu eigendur B-hluta í bankanum rétt til arðs sem næmi 35 prósentum árlegs hagnaðar fyrir tekjuskatt, að því marki sem hagnaður er umfram sex prósent arðsemi eigin fjár. Á síðasta ári nam hagnaður Kviku banka um 1.930 milljónum eftir skatt og var arðsemi eigin fjár tæplega 35 prósent. Samhliða því að stjórn Kviku ákvað í júlí síðastliðnum að innleysa öll hlutabréf í B-flokki var samþykkt heimild til hækunar hlutafjár í A-flokki til samræmis við útgefin áskriftarréttindi sem starfsmönnum bankans stæði til boða.

Allt frá því að reglur FME um kaupaukakerfi voru settar árið 2011 hafa þær sætt gagnrýni, einkum af hálfu smærri fjármálfyrirtækja, sem telja þær ýta undir launaskrið og hafa neikvæð áhrif á samkeppnisstöðu þeirra gagnvart stóru bönkunum þar sem fastur rekstrarkostnaður er hlutfallslega mun minni. Því fóru sum íslensk fjármálfyrirtæki þá leið að gera lykilstarfsmenn sína að hluthöfum, sem hefðu þó ekki atkvæðarétt sem B-, C- eða D-hluthafar, og umbuna þeim í formi arðgreiðslna sem tæki mið af afkomu hvers árs.

hordur@frettabladid.is

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Ritstjóri Höður Egiðsson hordur@frettabladid.is

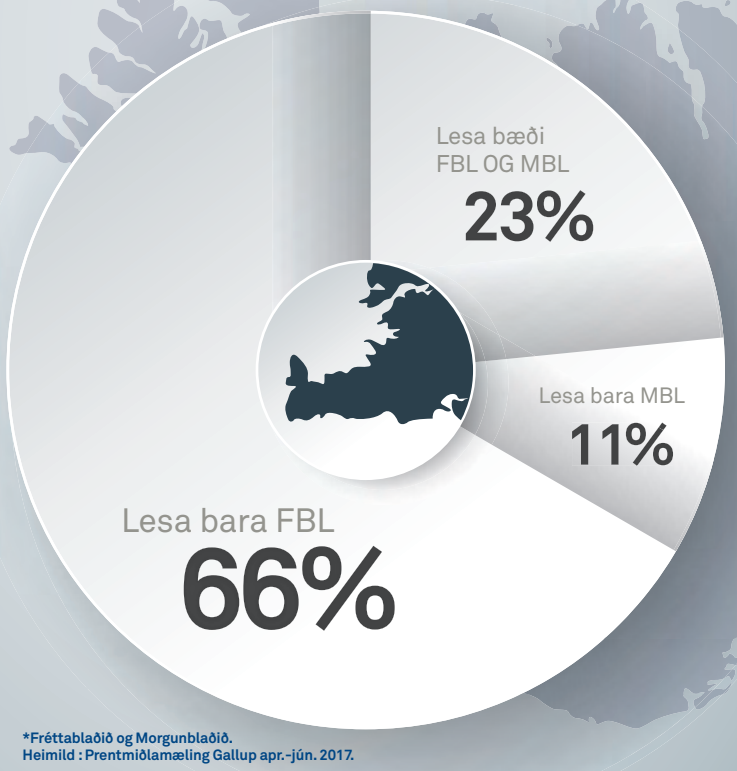
Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

FRÉTTABLAÐIÐ

89%

af lesendum dagblaða* á höfuðborgarsvæðinu á aldursbilinu 18–49 ára lesa Fréttablaðið daglega.

*Fréttablaðið og Morgunblaðið. Heimild: Prentmiðlamæling Gallup apr.-jún. 2017.

Félag Jóhannesar Rúnar seldi lögfræðipjónustu fyrir 127 milljónir

Félag í eigu Jóhannesar Rúnar Jóhannssonar, fyrrverandi formanns slitastjórnar Kaupþings, skilaði samtals um 127 milljónum króna í tekjur í fyrra vegna seldrar lögfræðipjónustu og jukust þær um tæplega 18 milljónir á milli ára.

Þetta kemur fram í nýbirtum ársreikningi JRJ ehf. en hagnaður félagsins á síðasta ári nam 63 milljónum borið saman við hagnað upp á ríflega 50 milljónir króna árið 2015. Rekstrarkostnaður var að mestu vegna launa og aðkeyptrar þjónustu að fjárhæð samtals 42 milljónir. Eigið fé félagsins nam í lok síðasta árs 74 milljónum króna en á árinu 2016 greiddi Jóhannes Rúnar sér út 60 milljónir króna í arð. Ekki er áformað að greiða út arð á þessu

Jóhannes Rúnar var formaður slitastjórnar Kaupþings.

ári vegna afkomu JRJ í fyrra.

Í kjölfar þess að slitabú Kaupþings lauk nauðsamningum í árslok 2015 færðist formlegt eignarhald á hendur kröfuhafa gömlu bankanna. Jóhannes Rúnar, sem hafði setið í skilaneftnd og síðar slitastjórn Kaupþings allt frá upphafi slitameðferðar vorið 2009, tók þá sæti í fjögurra manna stjórn Kaupþings á fyrsta hluthafafundi hins nýja eignarhaldsfélags sem fór fram í mars 2016. Þar var

hann kjörinn í stjórn til tveggja ára og nam þóknun hans fyrir stjórnarsetuna 250 þúsund evrum, jafnvirði 32 milljóna króna á núverandi gengi, á ári. Í byrjun nóvember sama ár var hins vegar tilkynnt að Jóhannes Rúnar væri hættur í stjórn félagsins.

Jóhannes Rúnar var í hópi umsækjenda um embætti dómara við Landsrétt fyrr á árinu og var á meðal fimmtán hæfustu umsækjenda samkvæmt matsnefnd dómsmálaráðherra. Hann var hins vegar ekki skipaður dómari við Landsrétt af ráðherra og í kjölfarið höfðaði hann mál gegn ríkinu. Í dómi Hæstaréttar 31. júlí síðastliðinn var staðfest fyrri niðurstaða Héraðsdóms Reykjavíkur að vísa ógildingarkröfu Jóhannesar Rúnar frá dómi. – hae

Öflug þjónusta við leigjendur

Almenna leigufélagið býður viðskiptavinum sínum upp á hátt þjónustustig, langtímaleigu og sveigjanleika. Þannig tökum við þátt í að byggja upp faglegan og traustan leigumarkað.

Langtímaleiga

Sveigjanleiki

24/7 þjónusta

Launaskrið hjá sjóðastýringarfélagum

Starfsmenn sjóðastýringarfyrtækja bankanna voru með 1.690 til 2.070 þúsund krónur í laun á mánuði á fyrri helmingi ársins. Launaskriðið var hvað mest hjá Stefni. Meðallaun starfsmanna Stefnis hafa hækkað um 150 prósent á átta árum.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Með allaun starfsmanna í stóru sjóðastýringarfélagum þremur – Íslandssjóðum, Landsbréfum og Stefni – á fyrri helmingi ársins hækkuðu á bilinu um 180 til 320 þúsund krónur á mánuði frá sama tíma í fyrra. Mesta launaskriðið var hjá Stefni, en starfsmenn félagsins voru að meðaltali með um 2.070 þúsund krónur í heildarlaun á mánuði á fyrstu sex mánuðum ársins. Hækkuðu launin um 18 prósent á milli ára.

Af þremur stóru sjóðastýringarfélagunum, sem eru í eigu Arion banka, Íslandsbanka og Landsbankans, greiddi Stefnir sem fyrr hæstu launin á fyrri helmingi ársins, en til samanburðar voru starfsmenn Íslandssjóða að meðaltali með um 1.710 þúsund krónur í mánaðarlaun og hjá Landsbréfum námu launin um 1.690 þúsund krónum.

Meðallaun starfsmanna Íslandssjóða hækkuðu um líðlega 15 prósent á milli ára en hjá Landsbréfum hækkuðu launin um 12 prósent.

Þess má geta að meðalmánaðarlaun starfsmanna Stefnis námu um 820 þúsund krónum árið 2009 og hafa þau þannig hækkað um rúmlega 150 prósent á átta árum. Á sama tíma hefur almenn launavísitala hækkað um 60 prósent.

Upplýsingar um launagreiðslur félaganna byggja á árshlutareikningum þeirra um heildarlaun og meðalfjölda starfsmanna á fyrstu sex mánuðum ársins. Í einhverjum tilfellum innihalda þær greiðslur kaupauka sem stjórnendur og lykilstarfsmenn félaganna fengu í sinn hlut.

Íslandsbanki og Landsbankinn eru eins og kunnugt er í eigu íslenska ríkisins sem fer jafnframt með 13 prósent hlut í Arion banka.

Meðallaun starfsmanna í sjóða-

Meðalmánaðarlaun starfsmanna á fyrri helmingi 2017

 ÍSLANDSSJÓÐIR	 LANDSBRÉF	 STEFNIR
Íslandssjóðir	Landsbréf	Stefnir
1.710.000	1.690.000	2.070.000

Með 2,9 milljónir króna í mánaðarlaun

Launagreiðslur og hlunnindi til handa framkvæmdastjórum stóru sjóðastýringarfélaganna þriggja hækkuðu umtalsvert í fyrra. Laun og hlunnindi til handa Flóka Halldórssyni, framkvæmdastjóra Stefnis, námu ríflega 35 milljónum króna í fyrra eða sem nemur um 2,9 milljónum króna á mánuði. Árslaunin voru til samanburðar 30,3 milljónir króna árið 2015. Mánaðarlaun Helga Þórs Arasonar, framkvæmdastjóra Lands-

stýringarfélagunum eru töluvert hærri en meðallaun í fjármálageiranum. Þannig námu heildarlaun í fjármála- og váttryggingastarfsemi að meðaltali 893 þúsund krónum á mánuði í fyrra, samkvæmt nýjum tölum Hagstofu Íslands.

Þá var greint frá því í Markaðinum í síðasta mánuði að meðallaun starfsmanna smærri fjármála- fyrirtækja landsins hefðu nokkurn veginn staðið í stað á milli áranna 2015 og 2016. Fengu starfsmenn

fyrirtækjanna almennt að meðaltali á bilinu 780 þúsund til 1.610 þúsund krónur í mánaðarlaun í fyrra. Hins vegar hækkuðu arð- og kaupaukagreiðslur til starfsmanna umtalsvert á milli ára.

Hagnaður stórkjóst

Hagnaður af rekstri sjóðastýringarfélaganna þriggja jókst verulega á fyrri helmingi ársins. Stefnir hagnaðist hvað mest eða um 669 milljónir króna á fyrstu sex mánuðum ársins

bréfa, námu um 2,8 milljónum króna í fyrra borið saman við um 2,5 milljónir árið áður.

Þá námu laun og hlunnindi til handa Haraldi Erni Ólafssyni, fyrrverandi framkvæmdastjóra Íslandssjóða, 26,7 milljónum króna á síðasta ári, eða sem nemur um 2,2 milljónum króna á mánuði, en hann lét af störfum í september í fyrra. Tók Kjartan Smári Höskuldsson við forstjórastarfinu.

borið saman við 322 milljónir á sama tímabili í fyrra. Jókst hagnaðurinn þannig um 108 prósent á milli ára.

Hagnaður af rekstri Íslandssjóða nam 114 milljónum króna á tímabilinu, en var 46 milljónir á sama tíma í fyrra. Þá jókst hagnaður Landsbréfa um 91 prósent og nam 556 milljónum króna á fyrstu sex mánuðum ársins.

Heildareignir í stýringu félaganna námu um 630 milljörðum króna í lok júnimánaðar. Eignir í stýringu

Stefnis voru 277 milljarðar króna en þær drögust saman um 130 milljarða á fyrstu sex mánuðum ársins. Hjá Íslandssjóðum voru eignir í stýringu 197 milljarðar í lok júní borið saman við 25 milljarða í lok síðasta árs. Aukninguna má rekja til eignastýringar á sérgreindum eignasöfnum sem félagið tók að sér á tímabilinu, að því er fram kemur í árshlutareikningnum.

Eignir í stýringu Landsbréfa námu 157 milljörðum króna í lok júní og drögust saman um 27 milljarða króna á fyrri helmingi ársins.

Skila neikvæðri ávöxtun

Allir hlutabréfasjóðir sjóðastýringarfélaganna þriggja hafa skilað neikvæðri ávöxtun það sem af er ári. Lökust er hún hjá hlutabréfasjóðum í stýringu Landsbréfa, en sem dæmi hefur sjóðurinn Öndvegisbréf skilað neikvæðri ávöxtun upp á 8,7 prósent og sjóðurinn Úrvalsbréf neikvæðri ávöxtun upp á 12,4 prósent. Hlutabréfasjóðurinn Stefnir – ÍS 15 hefur á árinu skilað neikvæðri ávöxtun upp á 4,9 prósent og þá eru hlutabréfasjóðir í stýringu Íslandssjóða með neikvæða ávöxtun upp á eitt til tvö prósent, samkvæmt upplýsingum á vef Keldunnar.

Til samanburðar hefur úrvalsvísitala Kauphallarinnar lækkað um 3,7 prósent það sem af er árinu.

Sjónvarpsdreifikerfi fyrir hótél, gistiheimili og skip.

ÖREIND – Tengir þig við framtíðina!

Auðbrekku 3 • Kópavogur • s. 564 1660
oreind@oreind.is • www.oreind.is

sart SAMTÖK RAFVERKTAKA

Tveir bandarískir fjárfestingarsjóðir komnir með 2,8 prósent hlut í TM

Tveir bandarískir fjárfestingarsjóðir á vegum eignastýringarfyrtækisins Eaton Vance Management komust nýverið í fyrsta sinn á lista yfir tuttugu stærstu hluthafa tryggingafélagsins TM.

Sjóðirnir Global Macro Portfolio og Global Macro Absolute Return Advantage eiga þannig í dag samanlagt 2,84 prósent hlut í TM sem þýðir að þeir eru saman elleftu stærstu hluthafar félagsins. Hlutur sjóðanna er metinn á tæpar 590 milljónir króna miðað við gengi bréfa TM eftir lokun markaða í gær.

Sjóðirnir eru einu erlendu aðilarnir sem komast á lista yfir stærstu hluthafa í TM. Þeir eru jafnframt á lista yfir stærstu hluthafa í öllum þremur tryggingafélagunum – Sjóvá, TM og VÍS – sem eru skráð á hlutabréfmarkað.

Hlutabréf TM hafa hækkað um 16 prósent í verði í ár. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Sjóðirnir umræddu voru ekki á hluthafalista TM í lok síðasta árs, samkvæmt upplýsingum Markaðarins.

Fjárfestingarsjóðir á vegum Eaton Vance hafa frá árinu 2015 verið langsamlega umsvifamestir erlendra

aðila á íslenskum hlutabréfmarkaði. Sjóðirnir eru á meðal tuttugu stærstu hluthafa í tíu félagum í Kauphöllinni og má ætla að samanlagt markaðsvirði þess eignarhlutar nemi vel yfir tíu milljörðum króna. – kj

Loksins færðu stuðning
í vinnunni

sedus
Knoll

Harpa / Skeifan 6 / Kringlan / 5687733 / epal@epal.is / epal.is

Quarterback frá Sedus
með færanlegri setu
og mjóbaksstuðningi.

Epalverð:

64.900.-

Chadwick frá Knoll
sameinar falleg form
og hámarkspægindi

Epalverð:

89.800.-

HÖNNUÐUR: DON CHADWICK

Bílaeigubílar hafa myndað sístækkandi hluta af heildarbílaflota landsins á síðustu árum. Bílaeigufloftinn var um það bil tíu prósent af heildarbílaflotanum á síðasta ári. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Róðurinn að þyngjast hjá bílaeigum

Vísbendingar eru um að hægst hafi á vexti bílaeiga. Afkoman fer jafnframt versnandi. Eftir miklar offjórðingingar í bílaeigubílum á umliðnum árum munu margar leigur halda að sér höndum. Vegna mikils framboðs er búist við að verð á notuðum bílum lækki í haust.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Eftir miklar offjórðingingar í bílaeigubílum undanfarið stíga bílaeigur nú varlega til jarðar. Fjöldi bílaeigubíla hefur fjórfaldast á umliðnum sex árum en nú horfir til breytinga. Vegna mikils framboðs og fyrirhugaðrar hækkunar vörugjalda á bílaeigubíla, sem tekur gildi um næstu áramót, er einsýnt að bílaeigur muni halda að sér höndum í bíla kaupum fyrir næsta sumar.

Runólfur Ólafsson, framkvæmdastjóri Félags íslenskra bifreiðaeigenda, segir að á grundvelli lögmálsins um framboð og eftirspurn eigi verð á notuðum bílum að öðru óbreyttu að lækka í haust þegar bílaeigur endurnýja flota sinn. Bílaeigurnar muni þó reyna að gripa til aðgerða til þess að milda höggið. „Það er ekki ósennilegt að sumar leigur muni freistast til þess að leigja bíla út meira ekna en áður. Við gætum átt von á ákveðinni breytingu á markaðinum og að það verði kannski ekki eins mikil endurnýjun á bílaeigubílum á komandi vertíð.“

Fordæmalaus gengisstyrking krónunnar á umliðnum árum, hægar vöxtur í ferðabjónustu og fyrirhuguð hækkun vörugjalda ógnar afkomu margra bílaeiga sem eiga þann kost einan að leita leiða til þess að hagræða í rekstri og horfa til samninga við aðrar bílaeigur.

„Það kæmi mér ekki á óvart ef það yrði einhver samþjöppun í vetur,“ segir Steingrímur Birgisson, forstjóri Bílaeigu Akureyrar. „Maður hefur heyrt af nokkrum sem eru í vandræðum, fyrst og fremst vegna gengisstyrkingar krónunnar síðustu ár, og það verður væntanlega einhver samþjöppun á markaðinum, eins og við höfum séð annars staðar í ferðabjónustunni. Menn munu eflaust horfa til þess að reyna að nýta hlutina betur og bregðast við breyttu umhverfi.“

Það er ekkert óeðlilegt við það.“

Eftir lygilegan uppgang á undanförunum árum – samhliða stóruaknunarstraumi ferðamanna til landsins – virðist sem hægst hafi á vexti bílaeiga. Jafnframt eru vísbendingar um að afkoma bílaeiga fari versnandi. Þannig dróst samanlagður hagnaður þriggja stærstu bílaeiga landsins; Bílaeigu Akureyrar, ALP, sem rekur bílaeigur undir merkjum Avis og Budget, og Hertz, saman um 8 prósent í fyrra. Nam hann 820 milljónum króna borið saman við 891 milljón króna árið 2015. Samanlagt veltu bílaeigurnar þrjár 13,6 milljörðum króna í fyrra samanborið við 11,8 milljarða árið áður. Hefur veltan aukist um liðlega 80 prósent á einungis fjórum árum.

EBIDTA – þ.e. rekstrarhagnaður fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta – sem hlutfall af tekjum var að meðaltali 16 prósent hjá bílaeigum árið 2015 en samkvæmt áætlunum Samtaka ferðabjónustunnar fór hlutfallið niður í sjö prósent í fyrra. Einnig hefur lágt eiginfjárlutfall bílaeiga vakið athygli, en í nýlegri ferðabjónustuúttekt greiningardeildar Arion banka kom fram að eiginfjárlutfall bílaeiga hefði að meðaltali verið vel undir 10 prósentum síðustu ár. Hins vegar var ávöxtun eigin fjár hjá bílaeigum yfir 50 prósent árið 2015, borið saman við um 35 prósent ávöxtun árið 2014.

Komið að endastöð

Einn viðmælandi Markaðarins telur að komið sé að endastöð í fjölgun bílaeigubíla. Offjórðingingar síðustu ára, sér í lagi fyrir síðasta sumar, eigi eftir að koma mörgum í koll.

„Ef það voru of margir bílar á markaðinum í sumar eru þeir klárlega enn þá of margir,“ segir Margeir Vilhjálmsson, framkvæmdastjóri Bílaeigunnar Geysis.

Steingrímur segir enga launung að of margir bílaeigubílar hafi verið í boði í sumar. Bílaeigur hafi offjórðing. „Fyrir utan smá tímabil í ágúst áttu flestallar, ef ekki allar, bílaeigur lausa bíla í sumar. Það var ekki í

Minni hagnaður en aukin velta

	Bílaeiga Akureyrar	ALP	Hertz
Hagnaður á árinu 2016	110 milljónir	368 milljónir	342 milljónir
Breyting á milli 2015 og 2016	67% ↓	59% ↑	5% ↑
Rekstrartekjur á árinu 2016	6,3 milljarðar	3,8 milljarðar	3,5 milljarðar
Breyting á milli 2015 og 2016	11% ↑	27% ↑	13% ↑

Ef það voru of margir bílar á markaðinum í sumar eru þeir klárlega enn þá of margir.

Margeir Vilhjálmsson, framkvæmdastjóri Bílaeigunnar Geysis

þeim mæli að hægt væri að tala um neyðarástand, en hins vegar var klárlega offjórðing í greininni.“

Í byrjun septembermánaðar voru 25.850 bílaeigubílar á skrá, samkvæmt upplýsingum frá Samgöngustofu, en til samanburðar voru um 6.500 bílaeigubílar skráðir í byrjun árs 2011. Fjöldinn hefur þannig fjórfaldast á sex árum. Fjöldunin hefur verið sérstaklega ör undanfarin tvö ár og numið tæplega 45 prósentum. Fjöldi bílaeigubíla fór yfir 26 þúsund í ágúst mánuði, sem var metmánuður, en dróst örlítið saman í síðasta mánuði, eins og algengt er á haustin þegar bílaeigur freista þess að selja bíla á endursölumarkaði og minnka þannig flota sinn. Í ljósi mikils offramboðs á bílaeigubílum má búast við stórlækkuðu verði á notuðum bílum í haust, að mati viðmælanda Markaðarins. Raunar eru víða efasemdir um hvort innlendi markaðurinn geti yfir höfuð tekið við öllum notuðu bílunum frá bílaeigunum.

Sigfús Bjarni Sigfússon, framkvæmdastjóri bílaeigunnar Hertz, segir að margar bílaeigur muni sennilega halda að sér höndum fyrir næsta sumar, sér í lagi í ljósi þess að vörugjöld á bílaeigur muni hækka um áramótin. Jafnvel gæti staðan orðið sú að ekki verði nægilegt framboð af bílaeigubílum næsta sumar. Annar viðmælandi Markaðarins nefnir að ekki sé ólíklegt að bílaeigur kaupi allt að 40 til 50 prósentum færri bíla á næsta ári en í ár.

Aðspurður segir Steingrímur að áhrifin af offramboði sumarsins verði væntanlega þau að bílaeigur kaupir færri bíla á næsta ári og haldi þannig að sér höndum. „Offramboðið þýddi einnig að verðið var lægra í sumar. Menn voru að reyna að leigja út flotann sinn.“

Leigutíminn styst

Vegna styrkingar krónunnar hefur kauphegðun ferðamanna tekið nokkrum stakkaskiptum og segjast margir stjórnendur bílaeiga finna fyrir því. Steingrímur nefnir sem dæmi að meðalleigutími bíla hafi styst um einn dag, sennilega úr sjö til átta dögum í sex til sjö daga. Það er mikil breyting frá því sem áður var, en fyrir nokkrum árum var ekki óalgengt að bílar væru leigdir út í tvær vikur í senn. Ferðamenn leigja nú jafnframt minni og ódýrari bíla en áður. Ástæðan er ekki sú að bílaeigur hafi hækkað verð, enda hafa verðin almennt séð farið lakkandi,

heldur er Ísland einfaldlega orðið of dýrt að mati margra ferðamanna. Styrking krónunnar hefur þannig leikið ferðamenn og vitaskuld bílaeigurnar grátt.

Margeir segir spár greinenda um að gengi krónunnar myndi styrkjast enn frekar í sumar ekki hafa gengið eftir. Þess í stað hafi gengið veikt umtalsvert frá því í júní. „Og þar liggur kannski vandinn. Hvar er þessi meinti stöðugleiki gjaldmiðilsins? Þessar sveiflur eru erfiðar viðfangs og ekki að gera neinum greiða, hvar svo sem menn starfa innan ferðabjónustunnar.“

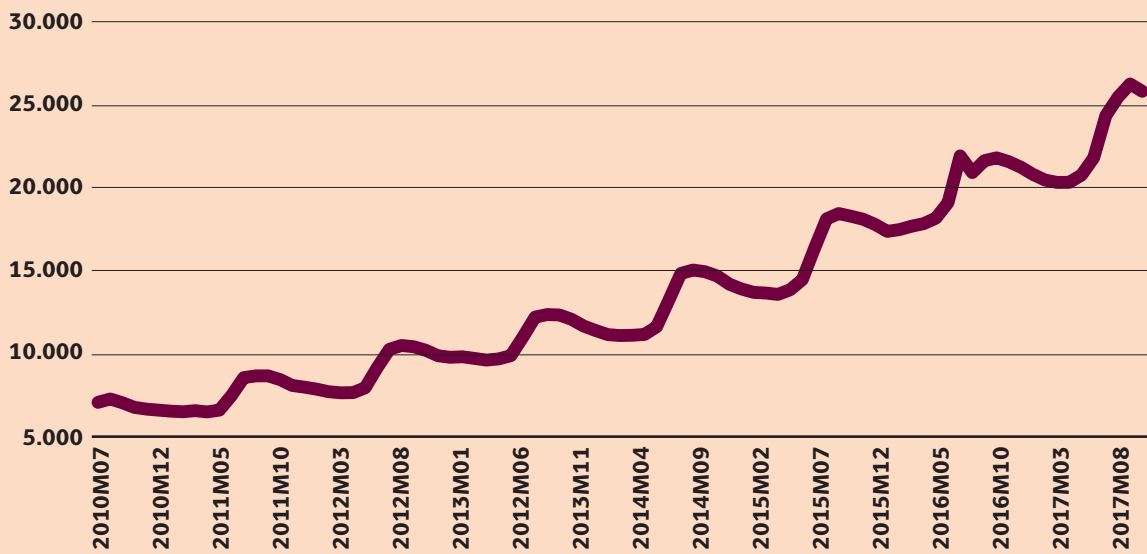
Viðmælandur Markaðarins taka fram að margar bílaeigur muni líklega eiga erfitt með að fjármagna bíla kaup á næstunni. Slík fjármagnsfrek kaup kalli á auknið eigið fé sem sé ekki alls staðar til reiðu. Meðalverð á bílaeigubílum er í kringum þrjár milljónir króna fyrir utan virðisaukaskatt, samkvæmt upplýsingum frá greiningardeild Íslandsbanka, og er því ekki óvarlegt að áætla að þein fjórðing vegna bíla kaupna í greininni hafi slagað hátt í 30 milljarða króna í fyrra. Er þá ótalin öll önnur fjórðing, svo sem í húsnæði og viðhaldi.

Margeir segir horfurnar í vetur ágæt. „Bókunarstaðan er fin fyrir haustið sem er ánægjuefni. Það er meiri kraftur en áður yfir vetrartímamann og meiri umferð á vegunum. Hins vegar eru verðin lægri. Okkur hefur gengið ágætlega í ár. Það verður ekki sagt annað. Við höfum náð að stýra flotanum okkar þannig að við vorum uppseldir yfir þásumarið, en eigum töluvert af bílum á lausu núna eins og allar bílaeigur. Nú er einnig það tímabil gengið í garð þegar bílaeigur reyna að losa sig við bíla.“

Sigfús Bjarni segir sumarið hafa verið ólíkt því sem vant er. „Það er ljóst að það var meira framboð af bílaeigubílum en áður. Við jukum framboðið eitthvað, en stigum samt varlega til jarðar og vorum með mjög góða nýtingu á okkar flota. Haustið lítur vel út. Verðin hafa lækkað og samkeppnin er mikil og hörð. Eg

Fjöldi skráðra bílaleigubíla hefur fjórfaldast á sex árum

myndi ekki tala um verðstríð, heldur mjög virka samkeppni þar sem verðin breytast nánast frá degi til dags.“

Hagnaðurinn dróst saman

Eins og áður sagði skiluðu þrjár stærstu bílaleigur landsins um 820 milljóna króna hagnaði í fyrra. Hagnaður stærstu leigunnar, Bílaleigu Akureyrar, dróst saman um 67 prósent á milli ára og nam 110 milljónum króna í fyrra. Rekstrartekjur námu 6,3 milljörðum króna, borið saman við 5,7 milljarða árið 2015, og rekstrargjöld félagsins voru 5,4 milljarðar.

Eignir bílaleigunnar drögust saman á milli ára, fóru úr 11,9 milljörðum í tæpa 11,6 milljarða, og þá lækkaði eiginfjárlutfallið úr 4,7 prósentum í lok árs 2015 í 3,2 prósent í lok síðasta árs. Var handbært fé frá

Maður hefur heyrt af nokkrum aðilum sem eru í vandræðum, aðallega vegna styrkingar krónunnar síðustu ár, og það verður væntanlega einhver samþjöppun.

Steingrímur Birgisson, forstjóri Bílaleigu Akureyrar

rekstri rúmar sjö milljónir í lok árs 2016 borið saman við 179 milljónir í lok árs 2015. Alls störfuðu 220 manns að meðaltali hjá bílaleigunni á árinu og fækkaði starfsmönnum um átta á milli ára.

Hagnaður ALP nam 368 milljón-

um króna í fyrra og jókst um tæpar 140 milljónir á milli ára. Rekstrartekjurnar námu 3,8 milljörðum króna og rekstrargjöldin 2,4 milljörðum. Var eiginfjárlutfallið 18,3 prósent í lok síðasta árs borið saman við 16,0 prósent í lok árs 2015. Alls störfuðu 126 starfsmenn að meðaltali hjá ALP í fyrra.

Þá hagnaðist Hertz um 342 milljónir króna í fyrra samanborið við 325 milljónir árið áður. Voru rekstrartekjurnar 3,5 milljarðar króna og rekstrargjöldin 1,8 milljarðar. Eiginfjárlutfallið nam 20,7 prósentum í lok síðasta árs og hækkaði um tæp fjögur prósentustig á milli ára, en hins vegar dróst handbært fé frá rekstri verulega saman í fyrra og var 67 milljónir í lok ársins borið saman við 179 milljónir í lok árs 2015. Meðalfjöldi starfsmanna var 105 í fyrra.

„Rústar“ rekstrargrundvelli bílaleiganna

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri hjá Samtökum ferðaþjónustunnar, segir margar bílaleigur innan vébanda samtakanna vera uggandi yfir fyrirhugaðri hækkun vörugjalda á bílaleigur. Hækkunin tekur gildi 1. janúar næstkomandi en frá og með þeim degi þurfa bílaleigur að greiða full vörugjöld af ökutækjum sínum.

„Auknar álögur munu tvímælaust hafa þau áhrif að afkomu einhverra fyrirtækja verði ógnað. Fjármögnun á nýjum bílum mun þyngjast og munu bílaleigubílar þar með eldast. Með hærri meðalaldri verða bílarnir ekki eins öruggir og ekki búnir sömu gæðum og bílaleigubílar eru búnir í dag,“ segir Gunnar Valur. Umhverfið muni jafnframt breytast. Þannig séu erlendir ferðamenn á bílaleigubílum líklegir til þess að draga úr akstri sínum, dvelja skemur og fara síður út á landi.

„Í nefndaráli efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, þegar boðaðar breytingar voru samþykktar haustið 2015, kemur fram að skoða eigi skattbyrði bílaleigufyrirtækja í samráði við greinina. Sú skoðun hefur hreinlega ekki farið fram. Við höfum sent fjölmargar tillögur til ráðuneytisins en það hefur ekkert komið út úr því. Það verður að teljast mjög ámælisvert.“

Steingrímur nefnir að hækkun vörugjalda muni koma bílaleigum mjög illa. „Hún mun í rauninni rústa rekstrargrundvöllinum. Það þarf bara að finna hvaða leiðir séu færar til þess að takast á við

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri hjá Samtökum ferðaþjónustunnar

það. Stjórnvöld lofuðu að ræða við okkur en það hefur ekki gerst. Gengisstyrking krónunnar og síðan þessi vörugjaldahækkun hefur mikil áhrif á greinina og er í raun og veru að gjörbylta henni,“ segir hann.

„Þetta er margfalt alvarlegra mál fyrir ferðaþjónustuna heldur en til dæmis hækkun á virðisaukaskatti á gistingu. Gallinn er sá að það fattar það enginn,“ nefnir Margeir og bætir við: „Þegar breytingin tekur gildi um áramótin verða greidd sömu vörugjöld af bílaleigubílum og öðrum fólkubílum. Þá verður bílaleigubíllinn eina atvinnutækni á Ísland sem greidd eru full vörugjöld af. Fyrir bílaleigurnar er það auðvitað galið.“

Hann segir að áhrifin af hækkuninni verði væntanlega þau að bílaleigurnar muni í auknum mæli flytja bíla sjálfar inn. „Þær munu einfaldlega spyrja sig: Hvar næ ég í ódýrasta bílinn? Ég held að þessi breyting verði mun alvarlegri fyrir bílaumboðin heldur en bílaleigurnar. Ef maður lítur til síðustu fjögurra ára hafa bílaleigurnar keypt um 45 til 50 prósent af heildarsölu bílaumboðanna. Það verður rosalega þungt högg fyrir umboðin að missa þennan spón úr aski sínum.“

VIÐ PRENTUM

TÍMA RIT

Ísafoldarprentsmiðja er umhverfisvottuð prentsmiðja af Svaninum, norræna umhverfismerkinu. Við erum aðilar að rammasamningi Ríkiskaupa og rammasamningi Reykjavíkurborgar. Við framleiðum dagblöð, bækur, tímarit, bæklinga, umbúðir, veggspjöld, bréfsafni, umslög, nafnspjöld, fjölpóst og margt fleira.

Hafðu samband við viðskiptastjóra okkar í síma **5 950 300** og við komum þínum hugmyndum í framkvæmd.

WWW.ISAFOLD.IS

ÍSAFOLDAR
PRENTSMIÐJA

Rokkari og keppnismaður sem þolir ekki að sjá rauðar tölur

Svipmynd

Ófeigur Friðriksson

Ófeigur Friðriksson er sölu- og þjónustustjóri hjá bílaleigunni Avis en í síðasta mánuði hóf fyrirtækið að bjóða upp á deililíbílþjónustu innan höfuðborgarsvæðisins undir merkjum Zipcar á Íslandi. Er Reykjavík fyrsta borgin á Norðurlöndunum þar sem boðið er upp á deililíbílþjónustu Zipcar. Ófeigur, sem hlustar aðallega á rokk þegar hann er í ræktinni, situr hér fyrir svörum í Svipmynd Markaðarins.

Hvað hefur komið þér mest á óvart það sem af er ári? Það er tvennt sem hefur komið mér skemmtilega á óvart. Annars vegar voru það alþjóðleg verðlaun sem við hjá AVIS á Íslandi fengum á ráðstefnu hjá AVIS Budget Group í síðustu viku í Apenu. Þá vorum við valin Licensee of the year 2017 sem er auðvitað gríðarlegur heiður fyrir allt starfsfólk fyrirtækisins. Sérstaklega í ljósi þess að það er auðvitað búin að vera gífurleg aukning hjá okkur og höfum við þurft mikil klókandi til þess að halda utan um hana, það hefur tekist og því fengum við þessi verðlaun. Einnig hefur verið frábært að sjá viðbrögð fyrirtækja og almennings við Zipcar, sem er deililíbílþjónusta sem við opnuðum í síðasta mánuði. Það er gífurleg spennan fyrir þessu verkefni á markaðnum og við hlökkum mikið til að keyra þessa þjónustu áfram sem er auðvitað nýjung á Íslandi.

Hvaða app notarðu mest? Ég nota Spotify mikið, sérstaklega þegar ég er

Ófeigur Friðriksson, sölu- og þjónustustjóri hjá Avis sem býður upp á deililíbílþjónustu Zipcar. FRÉTTAHLAÐIÐ/ANTON

að hreyfa mig. Stórkostlegt app sem hefur eiginlega gert það að verkum að ég er virkilega farinn að hlusta á tónlist aftur af einhverju viti. Mér finnst frábært að nota það til þess að svara forvitni um ýmsar tónlistarstefnur. Svo nota ég auðvitað fleiri öpp eins og Facebook, Zipcar appið, Workplace og Kelduna svo dæmi séu tekin. Mér

finnst öpp svo frábær að stundum er hreinlega þægilegra að vinna á þau heldur en að vinna í tölvunni. Framtíðin er svolítið í appinu.

Hvað gerir þú í fristundum þínum? Langbest finnst mér að vera í faðmi fjölskyldunnar. Það er gæðastund þegar öll fjölskyldan er saman, hvort sem er við matarborðið, á skíðum,

að fylgjast með íþróttamótum hjá börnunum, ferðast eða fleira í þeim dúr. Það gefur mest. Þó ég sé ofboðslega ungur, að minnsta kosti í anda, þá held ég að því eldri sem maður er, því betur kunni maður að meta slíkar stundir þar sem öll fjölskyldan er saman komin. Svo eru gæðastundir með betri helmingnum auðvitað frá-

bærar. Okkur finnst gaman að fara saman á tónleika, út að borða, saman á skíði eða jafnvel stelast til útlanda saman.

Hvernig heldur þú þér í formi? Þetta er allt hætt að gerast að sjálfu sér, þannig að ég fer á hverjum degi eftir vinnu annaðhvort í Reebok Fitness eða að hjóla. Svo fer ég líka stundum um helgar. Í mínum huga er líkamsræktin ekki bara fyrir líkamann, þetta er líklega besti sálfræðingur sem til er.

Hvernig tónlist hlustar þú á? Ég er voðalegur rokkari, því þyngra því betra. Sem mikill Mike Patton aðdáandi þá er ég að hlusta svolítið á Dead Cross þessa dagana, en það geri ég aðallega í ræktinni því ég er oftast úthrópaður sem smekkleysingi þegar ég botna mína tónlist heima! Annars á ég það líka til að hlusta á léttara rokk og jafnvel létt lounge tónlist og fönk.

Ertu í þínu draumastarfi? Já, algjörlega. Er að vinna hjá frábæru fyrirtæki sem er gífurlega framsækið, með frábæru samstarfsfólki og í hröðu og lifandi starfsumhverfi. Ég hef alltaf haft mikinn áhuga á sölu og þjónustu og ég þrífst á því að vinna í miklum hraða. Ég er með hrikalega mikinn metnað til þess að ná árangri, gera betur en áður. Það sem er svo skemmtilegt við sölu og þjónustu er að það er hægt að mæla árangurinn. Ég er mikill keppnismaður og þoli ekki að sjá rauðar tölur, ég vil hafa þær allar grænar. Það er að takast nokkuð vel þessi misserin, þökk sé frábærum og metnaðarfullum samstarfsfélögum. Er hægt að biðja um mikið meira en það?

Spennandi samstarf Bandaríkjanna og Rússlands

Björn Berg Gunnarsson, fræðslustjóri Íslandsbanka

Geimhöfn á braut um tunglið er á teikniborði NASA og rússnesku geimvísindastofnunarinnar Roscosmos. Slík aðstaða er sögð forsenda mannaðra geimferða til Mars og víðar auk þess sem framkvæmdir og rannsóknir á tunglinu verða fýsi-

legri. Vonir eru bundnar við að framkvæmdir geti hafist á fyrri hluta næsta áratugar.

Þótt um afar ánægjulegar fréttir sé að ræða vekur tilkynningin um samstarf þessara fornu fjenda óneitanlega upp spurningar. Þrátt fyrir farsælt samstarf ríkjanna í Alþjóðlegu geimstöðinni (ISS) undanfarna áratugi andar köldu milli ríkjanna þessa dagana og geimrannsóknir eru fjarri því í forgangi hjá leiðtogunum Trump og Putin.

70 prósentu niðurskurður

Útgjöld NASA hafa lítið breyst að raunvirði undanfarna þrjá áratugi en sem hlutfall af fjárlögum hafa þau

stöðugt lækkað og verða á næsta ári um 0,4% útgjalda ríkisins.

Rússar hafa skorið fjárfestingar til Roscosmos niður um tæp 70% frá því fyrir hina miklu lækun olíuverðs um árið og hafa slegið meiri háttar verkefnum á borð við mannaðar tunglferðir og framkvæmdir á yfirborði tunglsins á frest. Fjárhéimildir stofnunarinnar eru í dag einungis 12% af því sem NASA hefur úr að spila en árið 2014 stóð til að koma hlutfallinu fljótlega upp í 50%.

Dýrasta geimverkefnið

Ekkert hefur verið gefið út varðandi hugsanlegan kostnað við geimhöfnina en ljóst er að um langdýr-

asta geimverkefni sögunnar verður að ræða. Til samanburðar kostaði Apollo tunglferðaáætlunin á 7. og 8. áratugnum um 15.000 milljarða króna á verðlagi dagsins í dag og ISS örlítið meira. Þrátt fyrir kostnaðinn við ISS er hún einungis 400 km frá jörðu en tunglið tæplega 1.000 sinnum lengra í burtu.

Hlutverk einkaaðila

Árleg útgjöld allra geimferðastofnana jarðar eru samtals um þriðjungur kostnaðarinnar við byggingu ISS og því hljótum við að spyrja okkur hver á að borga fyrir hina nýju geimhöfn við tunglið. Með því fyrsta sem NASA og Roscosmos

hafa komið sér saman um er að samræma allar tæknilegar útfærslur þannig að fleiri geti komið að verkefnum og nýtt sér stöðina. Hver veit nema einkaaðilar á borð við Elon Musk og SpaceX geti komið að framkvæmdinni en þeim hefur tekist að draga umtalsvert úr kostnaði við minni háttar geimverkefni að undanförunu. Vissulega er ferð til sporbrautar tunglsins af allt annarri stærðargráðu en þjónusta við gervihnetti og geimstöðvar við jörðina en miðað við hversu vel hefur gengið er mikið hagsmunamál að einkaaðilar leiki stórt hlutverk í þessu spennandi samstarfsverkefni Rússa og Bandaríkjanna.

ó v i ð v j g e r u m k a s æ l y e d æ v æ e a
f f l ó k i n n b l h l u t c ó þ þ v y e g j o
k e i n f a l d a n i b o æ v i c r n s h ó f c
d ö u y g n m v t r d r ö h v v ö c m u o ó n o

VIÐ ERUM TÖLVUDEILD YFIR 400 FYRIRTÆKJA

Daglegur rekstur á tölvukerfum ásamt hýsingu gagna og hugbúnaðar eru okkar ær og kýr. Við veitum persónulega þjónustu og erum sérfræðingar í tækniþörfum viðskiptavina okkar.

Við erum óháð vélbúnaðar- og hugbúnaðarframleiðendum og þannig tekur okkar ráðgjöf eingöngu mið af hagsmunum viðskiptavina okkar.

Kynntu þér málið: 460 3100 / sala@theking.is

PEKING
Tölvudeildin þín

30% afsláttur af rafdrifnum skrifborðum

Hæðarstillanleg rafdrifin borð
stuðla að betri líkamsstöðu og
bættri líðan í vinnunni.

Verð frá 68.947 kr.

Skotsilfur

Átök í Skeljungi

Mikið hefur gengið á innan olíufélagsins Skeljungs að undanfögnu. Aðeins nokkrum vikum eftir að tilkynnt var um að Valgeir Baldursson myndi láta af störfum sem forstjóri var greint frá því að **Sigurður Orri Jónsson**, sem hefur verið framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs, myndi sömu leiðis yfirgefa olíufélagið. Að sögn kunnugra hafði Sigurður Orri, sem er vinur Jóns Diðriks, stjórnarformanns Skeljungs, augastað á forstjórastólnum en þess stað var Hendrik Egholm, framkvæmdastjóri dótturfélags Skeljungs í Færeyjum, ráðinn í starfið. Þá hefur Lúðvík Björgvínsson, forveri Sigurðar Orra í starfi, einnig hætt eftir tæplega 30 ára störf hjá Skeljungi, síðast sem viðskiptastjóri, sem þykir talsverð blóðtaka fyrir félagið.

Enginn aukvisi

Þrjú nýir stjórnarmenn, Gísli Heimisson, Magnús E. Björnsson og **Eric A. Stubbs**, tóku sæti í stjórn íslenska fjármála- og tæknifyrirtækisins Monerium í síðasta mánuði. Stubbs þessi hefur á undanfögnu árum starfað hjá mörgum þekktustu stórböndum heims og starfar í dag sem sjóðs- stjóri í eignastýringardeild Royal Bank of Canada. Þar áður stýrði hann eignastýringarþjónustu fjárfestingarbankans Bear Stearns sem var seldur til JP Morgan vorið 2008. Á meðal stofnenda Monerium eru þeir Jón Helgi Egilsson og Sveinn Valfells.

Kom á óvart

Óhætt er að segja að skipun **Kristrúnar Mjallar Frostadóttur**, hagfræðings Viðskiptaráðs Íslands, og Þórólfs Matthíassonar í verðlagsnefnd búvara hafi komið á óvart. Viðskiptaráð og Þórólfur hafa um árabil verið ötulur andstæðingar landbúnaðarkerfisins. Skipanin féll í grýttan jarðveg hjá bandamönnum kerfisins en Sigmundur Davíð Gunnlaugsson lýsti henni sem „striðsýfirlýsingu við bændur“. Hann getur þó prísað sig sælan að fulltrúar bænda fara enn með meirihluta í nefndinni.

Rakel Sveinsdóttir, formaður FKA

Árið 1937 voru aðildarfélagar Blámannafélags Íslands tuttugu talsins. Þetta voru þá blaðamenn helstu dagblaða í Reykjavík og innan hópsins var ein kona. Sem betur fer hefur

Hagnaður sænsku fatakeðjunnar dregst saman

Stjórnendur sænsku fatakeðjunnar Hennes & Mauritz sögðu í vikunni að aukin netverslun hefði rýrt afkomu keðjunnar og dregið úr sölu á þriðja fjórðungi ársins. Hagnaður H&M, sem er næststærsta fatakeðja í heimi, dróst saman um tuttugu prósent á tímabilinu. Um var að ræða meiri samdrátt en búist var við. Stjórnendurnir hyggjast loka hátt í niútiú verslunum í ár til að bregðast við gjörbreyttu umhverfi. FRÉTTABLAÐIÐ/EPÁ

Eymdarvísitala Íslands sjaldan verið lægri

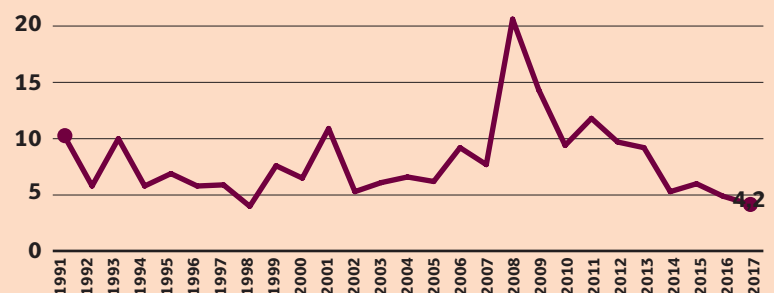
Valdimar Ármann
forstjóri
GAMMA Capital
Management

möguleikar séu góðir og þær tekjur sem aflað er rýrist ekki í verðbólgu, samtímis því að vera afleiðing af góðri efnahagslegri stöðu og kröftugum hagvexti. Á hinn bóginn er hátt atvinnuleysi og há verðbólga ávísun á verri lífskjör og almenna óánægju og gefur til kynna slæma efnahagslega stöðu.

Í lok árs 2008 fór vísitalan yfir 20 sem var að mestu leyti vegna mjög hárrar verðbólgu í kjölfar veikingar krónunnar en síðan hefur vísitalan lækkað jafnt og þétt. Til samanburðar hefur vísitalan í Bandaríkjunum einu sinni farið yfir 20 en það var árið 1980 og árin 2010 til 2012 var hún á bilinu 12 til 13 en er í dag um 6. Á Íslandi er eymdarvísitalan nú rúmlega 4 og hefur sjaldan verið lægri enda er það þannig að litid atvinnuleysi fer oft ekki saman með lægri verðbólgu.

Síðast fór vísitalan undir 5 árið 1998 en þá var atvinnuleysi og verðbólga á mjög svipuðum slóðum og í dag. Í síðustu viku kom mæling á vísitölu neysluverðs frá Hagstofu Íslands sem var heldur lægri en búist var við. Mælist ársverðbólgan nú 1,4%, en án húsnæðis mælist hins vegar 3,1% verðhjóðnun. Það

Eymdarvísitalan

er því bæði atvinnuleysi og verðbólga sem hefur verið að lækka og stuðla að lægri eymdarvísitölu en við höfum áður séð.

Eymdarvísitalan er einfaldur mælikvarði og ber að taka niðurstöðunni sem slíkri, þ.e. einföldu mati á stöðunni. Til eru endurbættar útgáfur af eymdarvísitölunni sem felast til dæmis í því að bæta við vaxtakjörum og draga síðan frá ársbreytingu í vergri landsframleiðslu á hvern íbúa. Hugmyndin er þá sú að hærri vaxtakjör bæti við eymdina ásamt háu atvinnuleysi og hærri verðbólgu en hár hagvöxtur dragi úr eymdinni. Má í því sambandi nefna að raunvextir á löngum verðtrygðum ríkisbréfum

voru árið 1998 um fjögur prósent en eru í dag rúmlega tvö prósent. Einnig hefur verið sett fram að ekki eigi að jafnvigta atvinnuleysi og verðbólgu þar sem hærri atvinnuleysi hefur neikvæðari áhrif en hærri verðbólga.

En þrátt fyrir einfaldleikann má sjá á einfaldan hátt að staðan er góð á Íslandi og að almennt hafi landsmenn það gott á þann hátt að flestir hafa atvinnu og tekjurnar eru ekki rýrðar í verðbólgu. Í samanburði á eymdarvísitölunni við erlend ríki má sjá að þau sem skora verst í eymdarvísitölunni eru þau þar sem efnahagsleg óstjórn og óstöðugleiki er mestur, og þar ríkir raunveruleg eymd.

Í fréttum er þetta helst ...

mikið breyst síðan þá, enda get ég ekki ímyndað mér hversu einsleitir fjölmiðlar væru ef 95% starfsmanna fréttu væru eingöngu karlar. Persónulega tel ég líka að aukin hlutdeild kvenna í fjölmiðlum hafi aukið fjölbreytileika efnis og umræðu svo um munar. Með fleiri konum í fjölmiðlum höfum við hreinlega uppskorið meira, betra og fjölbreyttara efni.

En við þurfum ekki aðeins að fjölga konum innan fjölmiðla, heldur einnig í hópi viðmælenda. Þar er oft talað um að hlutföllin séu

70:30, karlmönnum í vil. Undantekning var þó fjölmiðladagur FKA í fyrra. Þá tóku fjölmiðlar svo ræklega þátt, að konur urðu nánast allsráðandi í umræðunni og mjög áberandi í öllum tegundum miðla. Tvennt gerðist í kjölfarið: í fyrsta lagi víxludust kynjahlutföllin í ljósvalkafréttum, konum í vil. Þetta teljum við vera einsdæmi í heiminum. Hins vegar staðfesti góð þátttaka fjölmiðla áhuga þeirra og vilja til að jafna stöðu kynjanna í umræðunni. Við konurnar stöndum líka alveg undir því að taka meiri þátt.

Við erum virkar á öllum sviðum atvinnulífs, í stjórnmalum, erum vel menntaðar og stöndum jafnfætis öðrum sem alitgjafar.

Jöfn ásynd kynja í fjölmiðlum getur líka leitt til hraðari breytinga í svo mörgu. Ég nefni sem dæmi hraðari árangur í að jafna hlutdeild kynja í stjórnunarstöðum, í launum eða í stjórnmalum. Í dag er fjölmiðladagur FKA 2017 og er sérlegur gestur okkar Mary Hockaday frá BBC. Mary mun hitta fyrir fjölmiðlafólk, FKA konur og fleiri, en í tilefni dagsins hvet ég

líka fjölmiðla til að ræða við sem flestar konur, hvert svo sem viðfangsefnið er.

Markmiðið er að víxla kynjahlutföllum viðmælenda í einn dag, eins og í fyrra. Í þetta sinn hefur Jafnréttisráð Evrópu óskað eftir upplýsingum um hvernig til tekst. Það er því aldrei að vita nema að þetta sameiginlega verkefni FKA og fjölmiðla um aukna ásynd kvenna í fjölmiðlum, endi með að verða öðrum þjóðum til fyrirmyndar. Háleit hugmynd en ekki fráleit. Eða hvað finnst ykkur?

FRÁBÆR TILBOÐSVERÐ Í SAMVINNU VIÐ

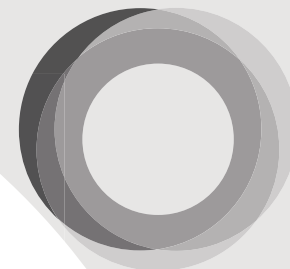
wagner

ÞÝSK HÖNNUN
EINSTÖK GÆÐI

Fagaðilar mæla
eindregið
með Wagner

Elís Þór Rafnsson
sjúkrabjálfi

Dondola®

Einu stólarnir með
360°
Dondola
veltitækninni
10 ára ábyrgð*

ERGOMEDIC 100-2
199.900 kr.
129.900 kr.

Höfuðpúði
seldur sér

ERGOMEDIC 100-3
169.900 kr.
109.900 kr.

360°
VELTITÆKNI

SITJUM Á HREYFINGU!

Að sitja á hreyfingu getur komið í veg fyrir ýmis bakvandamál og hjálpað þeim sem nú þegar stríða við eymsli og þreytu í baki. Hreyfingin miðar að því að léttu álag á bakið og styrkja það í hrífandi samspili hvíldar og hreyfingar

KOMUM OKKUR ÚR KYRRSETU

ALUMEDIC 15
234.900 kr.
149.900 kr.

ALUMEDIC 10
197.900 kr.
127.900 kr.

Höfuðpúði
seldur sér

ALUMEDIC 5
196.900 kr.
127.900 kr.

Þið finnið
okkur
á Facebook

NÝ
VEFVERSLUN
HIRZLAN.IS
ÓPIÐ Á
LAUGARDÖGUM
12-16

Hirzlan

GÆÐI · STÖÐUGLEIKI · SKILVIRKNI · Í 24 ÁR

Síðumúla 37,
108 Reykjavík
Sími: 564-5040
hirzlan@hirzlan.is
hirzlan.is

*5 ára ábyrgð á neti, pumpu, armþúðum og Dondola

MYNDFORM GRAFIK

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Lýðskrum

Nú eru kosningar fram undan og fulltrúar flokkanna komnir í gírinn. Þannig skundaði fyrsti maður á lista Samfylkingarinnar í Reykjavík útvarpið og lýsti því yfir að aðalmálið í þessum kosningum væri kynferðisofbeldi gegn börnum. Formaður Vinstri grænna lét svo ekki sitt eftir liggja en hún ætlar að láta baráttuna gegn bönusum í fjármálakerfinu á oddinn í kosningabaráttunni.

Samfylkingin er eins og fólk man flokkurinn sem allt að því þurrkaðist út í síðustu kosningum. Það telst nánast vera afrek í landi á borð við Ísland þar sem nánast allir geta að minnsta kosti að einhverju leyti sætt sig við sósíaldemókratískar áherslur. Auðvitað eru allir á því að það eigi að vera í algerum forgangi að koma í veg fyrir kynferðisofbeldi gegn börnum. Þá skiptir engu máli í hvaða flokki það er. Kannski var einmitt þetta ein af ástæðum niðurlægingar Samfylkingarinnar? Almennar staðhæfingar um sjálfsagða hluti. Ekkert kjöt á beinum.

Útspil formanns VG er af sama toga. Staðreyndin er einfaldlega sú að á Íslandi eru borgaðir lægstu bönusar úr fjármálafyrirtækjum sem þekkest á byggðu bóli. Kaupaukar mega í mesta lagi nema 25% árslauna þess starfsmanns sem um ræðir, innan Evrópusambandsins er hlutfallið 100% en 200% í Bretlandi. Bónusa þarf jafnframt að greiða yfir þriggja ára tímabil.

Þannig má sem dæmi segja að starfsmaður með 1,5 milljónir á mánuði, sem telst dágott, fær í sinn hlut 4,5 milljónir að því gefnu að hann nái efsta þrepi. Það greiðist svo á þremur árum, þannig að greiðsla fyrsta árið nemur að frádregnum skatti rétt tæpri milljón aukalega. Varla er þetta hið stórkostlega hneyksli sem Katrín hyggst uppræta?

Einnig má velta því fyrir sér hvert hún beinir sjónum sínum næst, en eins og allir vita hefur lengi tíðkast að greiða svokallaða desemberuppbot á almennum vinnumarkaði. Vafalaust á hið sama við um það, eða kannski ekki, enda er þar ekki um bankamenn að ræða?

Vonandi sjá kjósendur í gegnum svona lýðskrum. Kosningarnar sem fram undan eru eiga ekki að snúast um bönusa, enda eru þeir ekki raunverulegt vandamál, þær eiga heldur ekki að snúast um klisjur úr munnri pólitíkusa sem hafa skulu það sem betur hljómar. Kosningarnar eiga að snúast um raunveruleg vandamál, og raunverulegar lausnir. Lýst er eftir pólitíkusum með slíkar áherslur.

Eyþór Arnalds í stjórn Árvakurs

Eyþór Arnalds fjárfestir tók í liðinni viku sæti í stjórn Árvakurs, útgáfufélags Morgunblaðsins. Einkahlutafélagið Ramses II, sem er í eigu Eyþórs, er stærsti einstaki hluthafi Þórsmerkur, eiganda Árvakurs, með 22,87 prósentu hlut.

Eyþór kom nýr inn í stjórnina í stað Friðbjörns Orra Ketilssonar sem setið hefur í stjórn Árvakurs frá árinu 2015.

Félag Eyþórs fór inn í hluthafahóp Þórsmerkur í apríl þegar félagið keypti eignarhluti útgerðarfélaganna Samherja, Sildarvinnslunnar og Vísis.

Eyþór Arnalds

Fyrir í stjórn Árvakurs sitja þau Sigurbjörn Magnússon stjórnarformaður, Ásdís Halla Bragadóttir, Bjarni Þórður Bjarnason og Katrín Pétursdóttir.

Félagið Hlynur A, í eigu Guðbjargar Matthíasdóttur, útgerðarkonu í Vestmannaeyjum, er næststærsti hluthafi Þórsmerkur með 16,5 prósentu hlut en þar á eftir kemur félag í eigu Kaupfélags Skagfirðinga með 15,84 prósentu hlut. – kij

02.10.2017

Hvernig ætlum við að taka á bönusum nema einmitt með því að skattleggja ofurtekjur sem slíkar? Byrjum þar.

Katrín Jakobsdóttir, formaður Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs

MEIRI HRAÐI, SKARPARI MYND OG BETRA VIÐMÓT

APPLE TV

Á 0 KR.

með 12 mánaða áskrift að völdum pökkum 365

Við hjá 365 leggjum metnað í að þú njótir fyrsta flokks skemmtunar á sem bestan hátt. Með 365 sjónvarp á Apple TV færðu meiri hraða, skarpari mynd og enn betra viðmót í sjónvarpi framtíðarinnar.

Nú getur þú fengið Apple TV 4 með áskrift að efni frá 365 og sparað tugi þúsunda því við bjóðum þér Apple TV á 0 krónur með 12 mánaða áskrift að völdum pökkum 365.

VALITOR

Nánar á 365.is eða í síma 1817.

MARGFALT SKEMMTILEGRI

365.is | 365